

Komplekse tall.

Et komplekst tall er på formen  $a+bi$ ,  $a, b \in \mathbb{R}$ ,  $i^2 = -1$ .

Ekst 1

a)  $(3+5i) + (2-3i) = (3+2) + (5-3)i = 5+2i$   
 b)  $(3+5i)(2-3i) = 3 \cdot 2 + 3 \cdot (-3i) + 5i \cdot 2 - \underbrace{3i \cdot 3i}_{3 \cdot 5 \cdot i^2}$   
 $= 6 - 9i + 10i + 15 = 21+i$   
 c)  $\frac{3+5i}{2+3i} = \frac{(3+5i)(2-3i)}{(2+3i)(2-3i)} = \frac{21+i}{4+9} = \frac{21}{13} + \frac{1}{13}i$

Geometrisk representasjon

$z = a+bi$

Tre representasjoner:

1. Kartesisk  $z = a+bi$
2. Polarform  $z = \rho(\cos\theta + i\sin\theta)$
3. Eksponentialform  $z = \rho e^{i\theta}$

Digresjon:

$$z_1, z_2, z_1 = \rho_1 e^{i\theta_1}, z_2 = \rho_2 e^{i\theta_2} \Rightarrow z_1 z_2 = \rho_1 \rho_2 e^{i(\theta_1 + \theta_2)}$$

Ekst 2: (Kartesisk  $\rightarrow$  Polarform)

La  $z = \sqrt{3} + i$ . Skriv  $z$  på polarform. ( $z = \rho(\cos\theta + i\sin\theta)$ )

$\rho^2 = (\sqrt{3})^2 + 1^2 = 4 \Rightarrow \rho = 2$   
 $\rho \cos\theta = \sqrt{3}, \cos\theta = \frac{\sqrt{3}}{2}$   
 $\rho \sin\theta = 1, \sin\theta = \frac{1}{2} \Rightarrow \theta = \frac{\pi}{6}$

$z = 2(\cos\frac{\pi}{6} + i\sin\frac{\pi}{6})$   $\left[ z = 2e^{i\frac{\pi}{6}} \right]$

De Moivre's formel:  $(\cos\theta + i\sin\theta)^n = \cos(n\theta) + i\sin(n\theta)$   
 $(e^{i\theta})^n = e^{in\theta}$

Ekst 4: La  $z = \cos\theta + i\sin\theta$ . Vis at  $z^n + \frac{1}{z^n} = 2\cos(n\theta)$ .

$z^n + \frac{1}{z^n} = z^n + \frac{\bar{z}^n}{|z|^n} = z^n + \bar{z}^n = 2\text{Re}(z^n) = 2\cos(n\theta)$   
 $|z| = 1 \quad z^n = (e^{i\theta})^n = e^{in\theta} = \cos(n\theta) + i\sin(n\theta)$   
 $\text{Re}(z^n) = \cos(n\theta)$

Differensiallikninger

Definisjon: En andre ordens lineær homogen differensiallikning er en likning på formen

$$x_{n+2} + b x_{n+1} + c x_n = 0 \quad n \geq 0$$

$b, c \in \mathbb{R}$ .

Ek 5: (Fibonacci tallene)  $x_{n+2} = x_{n+1} + x_n$   
 $x_0 = x_1 = 1$ .

$$x_n = \frac{\sqrt{5}}{5} \left[ \left( \frac{1+\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1} - \left( \frac{1-\sqrt{5}}{2} \right)^{n+1} \right]$$

Howdan finner man en løsning? Anta  $x_n = r^n$

$$x_{n+1} = r^{n+1} = r r^n$$

$$x_{n+2} = r^{n+2} = r^2 r^n$$

Setter inn i likningen:  $r^2 r^n + b r r^n + c r^n = 0$   
 $r^n (r^2 + b r + c) = 0$

( $r \neq 0$ )  
 La  $r_1, r_2$  være røtter i den karakteristiske Kar. likn.

$$x_n = C r_1^n, \quad x_n = D r_2^n, \quad C, D \in \mathbb{R}$$

$$x_n = x_n^1 + x_n^2 \quad (\text{sjekker at } x_n \text{ er en løsning.})$$

$$x_{n+2} + b x_{n+1} + c x_n =$$

$$x_{n+2}^1 + x_{n+2}^2 + b(x_{n+1}^1 + x_{n+1}^2) + c(x_n^1 + x_n^2) =$$

$$\underbrace{(x_{n+2}^1 + b x_{n+1}^1 + c x_n^1)}_0 + \underbrace{(x_{n+2}^2 + b x_{n+1}^2 + c x_n^2)}_0 = 0$$

Dermed er  $x_n = x_n^1 + x_n^2$  en løsning.  
 $x_n = C r_1^n + D r_2^n$ .

Løsningsmetode:  
 1. Finn røttene  $r_1, r_2$  til den karakteristiske likningen.

2. Skriv opp løsningene:  
 Tilfelle 1:  $r_1, r_2 \in \mathbb{R}, r_1 \neq r_2$ .

$$x_n = C r_1^n + D r_2^n, \quad C, D \in \mathbb{R}$$

Tilfelle 2:  $r_1, r_2 \in \mathbb{R}, r_1 = r_2$ .

$$x_n = C r_1^n + D n r_1^n, \quad C, D \in \mathbb{R}$$

Tilfelle 3:  $r_1, r_2 \in \mathbb{C} \quad (r_2 = \bar{r}_1)$

kompleks form:  $x_n = E r_1^n + \bar{E} \bar{r}_1^n, \quad E \in \mathbb{C}$   
 reell form:  $x_n = C e^{\alpha n} \cos(\beta n) + D e^{\alpha n} \sin(\beta n), \quad C, D \in \mathbb{R}$   
 $r_1 = \rho e^{i\theta}$

Ek 6:  $x_{n+2} - 2\sqrt{3} x_{n+1} + 4 x_n = 0$

Finn den generelle løsningen.

1. Kar. likn.  $r^2 - 2\sqrt{3} r + 4 = 0$   
 $r = \frac{2\sqrt{3} \pm \sqrt{4 \cdot 3 - 4 \cdot 4}}{2} = \sqrt{3} \pm i$

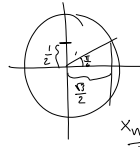
2. Tilfelle 3. To komplekse røtter:  $r_1 = \sqrt{3} + i, r_2 = \sqrt{3} - i$ .  
 Fra ek 2:  $r_1 = 2 e^{i \frac{\pi}{6}}$ . ( $\rho = 2, \theta = \frac{\pi}{6}$ )

$$x_n = 2^n \left( C \cos\left(n \frac{\pi}{6}\right) + D \sin\left(n \frac{\pi}{6}\right) \right)$$

Finn en løsning s.t.  $x_0 = x_1 = 1$ .

$$x_0 = 1 \Rightarrow x_0 = 2^0 (C \cos(0) + D \sin(0)) = C \Rightarrow C = 1$$

$$x_1 = 1 \Rightarrow x_1 = 2 \left( C \cos\left(\frac{\pi}{6}\right) + D \sin\left(\frac{\pi}{6}\right) \right) = 2 \left( C \frac{\sqrt{3}}{2} + D \frac{1}{2} \right) = C\sqrt{3} + D$$



$$\Rightarrow 1 = \sqrt{3} + D \quad D = 1 - \sqrt{3}$$

$$x_n = 2^n \left( \cos\left(n \frac{\pi}{6}\right) + (1 - \sqrt{3}) \sin\left(n \frac{\pi}{6}\right) \right)$$

Inhomogene likninger

$$(*) \quad x_{n+2} + bx_{n+1} + cx_n = f(n), \quad n \geq 0.$$

Løsningsmetode: (Generell løsning)

1. Finn den generelle løsningen av homogen likn. ( $x_n^h$ )
2. Finn én løsning av inhomogen likn. ( $x_n^p$ )

Den generelle løsningen av (\*)

$$x_n = x_n^h + x_n^p.$$

Problemet er punkt 2.

Anta  $f(n)$  er et polynom in. ( $f(n) = 2n^2 + 1$ )

$$f(n) = a_k n^k + a_{k-1} n^{k-1} + \dots + a_0$$

Vi gjetter på

$$x_n^p = A_k n^k + \dots + A_0$$

NB: For hver rot i den kar. likn. som er 1 gir vi opp en grad.

Ex. 7  $x_{n+2} - 6x_{n+1} + 8x_n = 9n + 3$

1. Kar. likn.  $r^2 - 6r + 8 = 0$

$$r = \frac{6 \pm \sqrt{36 - 4 \cdot 8}}{2} = \frac{6 \pm 2}{2} = 3 \pm 1.$$

$$r_1 = 2, \quad r_2 = 4.$$

$$\underline{x_n^h = C2^n + D4^n}$$

2. Anta  $x_n^p = An + B$ .

$$x_{n+2}^p = An + 2A + B$$

$$x_{n+1}^p = An + A + B$$

Setter inn i likn.

$$x_{n+2}^p - 6x_{n+1}^p + 8x_n^p = 9n + 3$$

$$3An + (-4) \cdot A + 8B = 9n + 3 \quad n \geq 0$$

$$\begin{cases} 3A = 9 & A = 3, \\ 3B - 4A = 3 & 3B = 3 + 4 \cdot 3 \Leftrightarrow B = 5. \end{cases}$$

$$x_n^p = 3n + 5.$$

$$x_n = x_n^h + x_n^p = C2^n + D4^n + 3n + 5.$$